

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkoł
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
wieslaw.banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 6 czerwca 2013 r.

KRASP/128/2013

Szanowna Pani
prof. dr hab. Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wielce Szanowna Pani Minister,

w załączeniu przesyłam opinię Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich do projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim.

Z wyrazami szacunku,

*prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś
Przewodniczący KRASP*

www.krasp.org.pl

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
wieslaw.banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

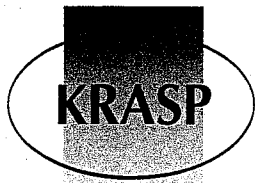
Uwagi do Projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o języku polskim (z dnia 15 kwietnia 2013 r.)

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o języku polskim wychodzi naprzeciw rosnącej potrzebie zwiększenia liczby egzaminów z języka polskiego jako obcego oraz podniesienia jakości całego procesu certyfikacji znajomości języka polskiego jako obcego.

W ciągu ostatnich kilkunastu lat zwiększyła się liczba cudzoziemców zainteresowanych uzyskaniem certyfikatów, m.in. z uwagi na rozpoczynane w Polsce studia. W założeniach wskazuje się historyczny wzrost liczby studentów cudzoziemców z 2000/2001 (6600 studentów) do 2012/2013 (30 000). Przewidywania różnych organizacji i instytucji z tego zakresu wskazują, iż wzrost ten może stać się dynamiczniejszy, jeśli tylko krajowe wskaźniki gospodarcze i demograficzne będą potwierdzać obecne trendy. Potrzeba zmiany regulacji zatem wydaje się dobrze uzasadniona. Projekt założeń wskazuje także dobre wzorce zagraniczne krajów wysoko rozwiniętych, w których proces certyfikacji znajomości języka jest, mimo że daleki od jednolitych wzorców, wysoce opracowany i wystandaryzowany w stopniu zaawansowanym. Z satysfakcją należy stwierdzić istnienie w tym projekcie założeń intencji sprecyzowania wymagań stawianych studentom oraz dopracowania wyrazistych poziomów znajomości języka polskiego jako obcego.

Jeśli idzie o szczegółowe rozwiązania zaproponowane przez te założenia projektu, to:

- **Punkt 1., podpunkt 1.** – doprecyzowania wymaga zestawienie instytucji, które mogą otrzymać uprawnienia do przeprowadzania egzaminów certyfikacyjnych. W punkcie tym obok uczelni krajowych i zagranicznych wymieniono też „szkoły językowe”, które, jak wiadomo, mogą mieć różny status – często nastawione są na nauczanie różnych języków, język polski bywa tylko działalnością uboczną. Zdarza się również, iż zatrudniane w takich szkołach bywają osoby bez odpowiedniego przygotowania glottodydaktycznego (też czasowo, na umowy o dzieło), co stawia pod znakiem zapytania kompetencje do prowadzenia egzaminów o statusie państwowym. Nie zostały w żaden sposób sprecyzowane warunki („po spełnieniu określonych warunków”), które owe ośrodki miałyby spełniać, by uzyskać wskazane uprawnienia. Wreszcie trudno mówić o zastąpieniu przez owe rozproszone podmioty Państwowej Komisji – wszak konieczna jest jednostka koordynująca.
- **Punkt 1., podpunkt 2.** – liczby terminów egzaminów certyfikacyjnych nie trzeba chyba zwiększać, chodzi raczej o liczbę miejsc, w których mogłyby się one odbywać równocześnie.
- **Punkt 3., podpunkt 1.** – uprawnienia Rady (która w domyśle, będzie odpowiednikiem dotychczasowej Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego) powinny być większe niż tylko opiniowanie starających się o uprawnienia do egzaminowania. Wydaje się, iż Rada powinna „wnioskować”

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
wieslaw.banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

o nadanie (lub nie) uprawnień, jeśli składać się będzie z osób kompetentnych powołanych przez właściwego Ministra.

- **Punkt 3., podpunkt 2.** – niepokojące jest umożliwienie starania się o uprawnienia do przeprowadzania egzaminów przez „inne podmioty działające w kraju lub za granicą, które od co najmniej 3 lat prowadzą lektoraty, kursy lub inne zajęcia dydaktyczne z języka polskiego jako obcego” – jest to określenie stanowczo zbyt mało precyzyjne, może spowodować przyznanie takich uprawnień jednostkom, które nie zatrudniają osób o odpowiednich kompetencjach (nastawionych np. wyłącznie na działalność komercyjną).
- **Punkt 3., podpunkt 4.** – ogromnie ważne jest, by w punkcie tym zapisać, że Rada lub zespół ewaluacyjny powołany przez Radę będzie losowo sprawdzał nadesłane kopie testów (jakiś procent), a Komisje w danym ośrodku muszą przez pewien czas przechowywać oryginały i dostarczyć je na żądanie Komisji. Jest to niezwykle istotne, by nie dochodziło do nadużyć, które mogłyby skompromitować ideę egzaminów i sposób ich przeprowadzenia. Twórcy Projektu sami twierdzą, iż posiadanie certyfikatu jest coraz bardziej pożądane, należy więc dążyć do uniknięcia jakichkolwiek nieprawidłowości.
- **Punkt 3., podpunkt 6.** – o organizacji i składzie Rady pisze się o 10 specjalistach w zakresie nauczania języka polskiego, a proponujemy żeby było: "w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego".
- **W punkcie 4** (Przepisy przejściowe i dostosowujące) nie ma zarysowanej procedury akredytacyjnej, a jej kształt może mieć duży wpływ na działania tej Ustawy.
- **Punkt 8., podpunkt 3.** – kiedy pisze się o organie odpowiedzialnym za obsługę administracyjną i finansową Rady, która między innymi ma "przyjmować od podmiotów uprawnionych część opłaty należnej Biuru, wniesionej przez przystępujących do egzaminów za daną sesję egzaminacyjną". Nie mamy informacji, jaka część przypada do organu odpowiedzialnego za administrację. Z punktu 5. wynika (Koszty obsługi finansowej systemu), że ta część to 1/3 wpływów z egzaminów. W tekście nie znajdujemy żadnego uzasadnienia rozmiarów tej części.

Najogólniej rzecz ujmując, zasadniczy kierunek wydaje się ze wszech miar godny poparcia, należałoby jednak oczekiwać uściśleń niektórych punktów Projektu, np. w postaci rozporządzeń wykonawczych, których nie dołączono do Projektu, a które muszą być znane dla rzetelnej oceny Ustawy.

prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś
Przewodniczący KRASP